

เทศน์เช้า วันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๘

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เวลามันจำเป็น มันจำเป็นต้องพูด เราจำเป็นต้องพูดเพราะว่าน้ำใจ เวลาน้ำใจ เห็นไหม หลวงตาเวลาท่านไปโปรดญาติโยม ท่านบอกว่า ที่มานี้มาเอาหัวใจคน มาเอาหัวใจคน นี่ก็คือน้ำใจ เพราะโยมตั้งใจมีเจตนา มา นึกกันมา มีเจตนา เจตนาที่น้ำใจ พอน้ำใจไปทำบุญกุศล ไปถวายทาน พอถวายทานเสร็จแล้ว พระที่ว่า ให้ธรรมเป็นทานประเสริฐที่สุด ให้ธรรมเป็นทานประเสริฐที่สุด คือให้ปัญญา

การให้ เห็นไหม การให้ ถึงว่าน้ำใจ เพราะเขามีน้ำใจเจตนา มา ก็มีน้ำใจตอบรับ ถ้ามีน้ำใจตอบรับ เรามีน้ำใจต่อกัน คนมีน้ำใจต่อกัน เห็นไหม อเสวนา จ พาลานํ ปญฺทิตานญฺจ เสวนา ไม่คบคนพาล เราจะคบบัณฑิต คนที่เป็นบัณฑิต บัณฑิตเวลาเขาไปวัดไปวา เขาตั้งใจไปทำบุญ มันไว้ใจได้ว่าเป็นบัณฑิต พอคบบัณฑิต คบบัณฑิตนะ เวลาเขาจะดูนิสัยคน เขาให้ดูเพื่อนเขา ถ้าเขาคบเพื่อนเกเร คนนี้เป็นคนเกเร ถ้าเขาคบเพื่อนดี เพื่อนเขาชักชวนไปดี นี่คบบัณฑิต

ฉะนั้น ที่ว่าต้องพูดๆ บางคนคิดนะ เวลาแบบว่า “ไปทำบุญก็พอแล้ว หลวงพ่อพูดอะไรก็ไม่รู้ไม่เข้าใจเลย หลวงพ่อพูดไม่เข้าใจ เสียเวลา” เพราะอะไร เพราะว่าเขาคิดว่าเทศน์จะต้อง **นโม ตสฺส ภควโต** เขาต้องเป็นพิธีกรรมไง เขาไม่คิดหรือกว่าสิ่งที่พอเป็นพิธีกรรม เห็นไหม เขาคิดวัคชิน พอจิตวัคชินป้องกันโรค

ไอนี้เหมือนกัน เวลาจะจิตยามันป้องกันตัวมันนะ เวลาจะฟังเทศน์ ไม่ยอม “เวลาอยู่บ้านเบื่อฉิบหายเลย เมียเทศน์ทั้งวัน ไปวัดพระยังคำอีก” มันปิดไว้เลยละ มันกั้นไว้เลย “โ๊ย! อยู่บ้านเมียเทศน์ทั้งวันอยู่แล้ว ไปวัดพระยังมาเทศน์ต่ออีก” เห็นไหม ถ้าบอก **นโม ตสฺส** มันจะเทศน์ มันรู้แล้ว

แต่ถ้าบอกว่า เราพูดธรรมะกัน เราพูดธรรมะกัน เราพูดกันด้วยหัวใจ เราพูดกันด้วยเจตนาที่ดี เวลาเราบอกว่าเราทำคุณงามความดีๆ อยากจะให้ทำคุณงามความดี ถ้าเราพอใจ ถ้าสิ่งใดพอใจแล้วเป็น

บุญ แต่เราจิตใจ ขัดใจมันเป็นอกุศล เพราะจิตใจมันขัดเคืองใจ แล้วความพอใจมันพอใจ มันเอาอะไร มาวัดล่ะ

คนที่เขาทำ เขาน้อมลงของเขา เขาแสวงหาผลประโยชน์ของเขา เขาพอใจของเขา เขาก็มีความสุขของเขา อันนั้นเป็นบุญไหม คำว่า “บุญกุศลๆ” บุญกุศลมันเป็นอย่างไร อะไรมันเป็นบุญ นี่เป็นบุญ เห็นไหม ดูลิ เวลาเราถือศีลๆ กัน เวลาถือศีล บอกว่า พอเราถือศีล เกร็งเลย

เวลาถือศีลนะ เวลาเรามีความผิดพลาดไปเพราะเราขาดสติ เขาเรียกว่า “ศีลค้างพร้อย” ศีลค้างพร้อย ถ้ามันเศร้าหมองแล้วมันถึงศีลขาด มันเศร้าหมองนะ เราตั้งใจทำคุณงามความดีกัน เราเจตนา อารธนาศีล แล้วเราไปทำอะไรผิดพลาดมันเศร้าหมองไหม? เศร้าหมอง แต่ศีลมันขาดไหม? ไม่ขาด ไม่ขาดเพราะอะไร เพราะเราไม่ได้ตั้งใจทำ มันไม่ครบองค์ประกอบไง มันขาดเจตนาไง พอมันขาดเจตนา ไอ้ความผิดพลาดของเรามันมี เพราะอะไร เพราะเราเป็นปุถุชน

เราเป็นปุถุชน เรามีความผิดกันอยู่แล้ว ความผิดพลาดเราตั้งใจไหม? เราไม่ตั้งใจหรอก เราไม่ได้ตั้งใจทำให้มันผิดพลาด แต่มันผิดพลาดไปเอง ถ้าผิดพลาดไปเอง นี่มันเศร้าหมอง เพราะอะไร เพราะเราก็ตะลุใจ เราเสียใจไหม? เราเสียใจ แต่ทีนี้พอเราไปคิดกัน พอไม่ได้ถือศีลก็สบาย โอ้โฮ! โลง สบายใจเลย พอถือศีล โอ้โฮ! เกร็งเลยนะ ทำอะไร ไม่ได้เลย แล้วพอทำอะไรก็ศีลขาดๆ

มันไม่ขาดหรอก มันไม่ถึงกับขาดใช้ไหม แต่มันเศร้าหมอง เพราะจิตใจเราไม่เบิกบานไง ถ้าจิตใจเราเบิกบาน จิตใจเราสว่างไสว มันก็มีความอบอุ่น มันก็ไม่เศร้าหมอง ฉะนั้น เวลาเราจะถือศีล เวลาจะทำคุณงามความดี เราก็อาศีล เห็นไหม “ศีล สมาธิ ปัญญา” ศีล คนเราทำความดีกัน ทุกคนก็ทำความดี แล้วดีของใครล่ะ ดีของใคร

ก็เอาศีล ๕ ศีล ๘ ศีล ๑๐ ศีล ๒๒๗ นี่เป็นตัวมาตรฐาน เป็นตัววัด แล้วเวลาผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ ไป เวลาครูบาอาจารย์เรานะ เวลาครูบาอาจารย์ท่านประพฤติปฏิบัติไปชำระล้างกิเลส ทำลายอวิชชา อวิชชาคือความไม่รู้ในใจ แล้วท่านเห็นพวกเราทำ เวลาหลวงตา ครูบาอาจารย์ท่านเห็นพวกเราทำนะ ท่านสังเวชนะ ท่านสงสาร แต่เวลาท่านสังเวช ท่านสงสารนะ พุดออกไปเราก็อ้อโฮ! จับผิดทั้งนั้นเลย อะไรๆ ก็ผิด อะไรๆ ก็ผิด” ท่านจะพุดอะไรไป ท่านสังเวช เห็นไหม พอสังเวช นี่ความนิ่งอยู่ของพระ อริยเจ้า พระอริยเจ้าที่นิ่งอยู่ เราคิดว่าท่านไม่รู้แน่ แต่ท่านรู้ว่าพุดออกไปแล้วมันกระเทือนกันไหม

แต่ถ้าคนเรามันเปิดหัวใจ องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศน์ว่าการนะ เวลาพวกเดียรฉัตร
เวลาไปเทศน์แล้ว เวลาเปิดหัวใจแล้วมาชมองค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัม
พุทธเจ้าเทศน์ว่าการนี้เปรียบเหมือนหงายภาชนะที่คว่ำอยู่ หงายขึ้นมา หัวใจที่ปิดกั้น ทัศนคติ
ความเห็นแก่ตัว ความเข้าข้างตัวเอง มันปิดกั้น เหมือนภาชนะที่คว่ำไว้ ใครพูดอะไรมามันไม่เข้าหรือ
มันเข้ามาไม่ได้ เพราะเรากีดกันไว้เลย อยู่ไกลๆ ไม่เอา

แต่ถ้าพอองค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศน์ว่าการจนจิตใจมันยอมรับนะ เหมือนหงาย
ภาชนะขึ้นมา ภาชนะที่คว่ำนี้มันหงายขึ้นมา พอหงายขึ้นมามันได้ผลประโยชน์ทั้งนั้นเลย มันได้
ผลประโยชน์ทั้งนั้นเลย

เวลาองค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศน์ว่าการ ผู้ที่ได้ผลประโยชน์ไปชมองค์กร
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บอกว่าองค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าหงายภาชนะที่มันคว่ำอยู่ให้มันหงาย
ขึ้นมา ภาชนะที่คว่ำอยู่ให้มันหงายขึ้นมา พอหงายขึ้นมามันมีเหตุมีผล มันได้ฟัง มันได้ประโยชน์ของ
มัน นี่หัวใจที่เป็นธรรมๆ มันเป็นแบบนี้ไง ถ้ามันเป็นแบบนี้

ที่ว่า “มาตรฐานๆ ทำไม่ต้องมีมาตรฐาน ก็มาตรฐานของฉัน สิทธิเสรีภาพ ถ้าไม่พอใจจะไป
ฟ้องยูเอ็นนู่นนะ”

ยูเอ็นมันรู้อะไร ยูเอ็นมันจะยึดประเทศมึงนะ อะไรก็จะฟ้องยูเอ็น สิทธิเสรีภาพ คุณสิ มันคว่ำ
ของมันไว้แล้วมันไม่รู้ว่ามันคว่ำนะ คว่ำไว้แล้วมันยังทำผิดอีกนะ ไม่พอใจไปฟ้องยูเอ็น สิทธิเสรีภาพ
ห้ามมาถ้าวากัน ไปวัดพระก็จับผิด...นี่เขาสังเวช เขาไม่ได้จับผิด

ว่า “สมความปรารถนา ทำคุณงามความดีสมความปรารถนา” มันปรารถนา มันเอาอะไร
ปรารถนานั่นนะ นี่มันจะย้อนมาภาวนาไง ถ้าภาวนาขึ้นมา ถ้าพอใจตัว...ใช่ ถ้ามันขัดใจตัว...ไม่ใช่

ถ้ามันขัดใจตัว หลวงตาท่านบอกเลย **ขัดใจตัวนั่นคือขัดใจกิเลส** เพราะกิเลส อวิชชามันอยู่ใน
หัวใจเรานี้แหละ แล้วไม่มีใครเคยไปขัดใจมันเลย โอ้กันไปได้โอ้กันมา เวลาไปวัด โอ้ไปเลยนะ “โอ้โฮ!
พระวัดนี้ดีดี”

“ทำไมล่ะ”

“เขาเอาใจ”

เออ! ถ้าพระวัดไหนจิตใจ “โอย! พระองค์นี้ไม่ดี จักใจ”

ไม่รู้มันจะจิตใจคือจักกิเลส ไปโรงพยาบาลเขาผ่าตัด เขาฉีดยาเจ็บทั้งนั้นแหละ แล้วไปทำไมนะ ไปโรงพยาบาลมีหมอที่ไหนเขาโอบ้างล่ะ เขาเอาเข็มทิ่มทั้งนั้นแหละ ทิ่มเอาๆ เลย แล้วผ่าตัดด้วย แล้วทำไมว่า เออ! หมอนี้ดี โรคมันหาย

นี่เราไม่เข้าใจกัน เราไม่เข้าใจกัน แล้วกระแสนักมโงะ อเสวนา จ พาลานํ ปณฺทิตานญจ เสวนา บัณฑิต เราคบบัณฑิต บัณฑิต เพื่อนแท้นะ เพื่อนนี้หายากมาก เพื่อนแท้ เพื่อนผิดพลาดไปจะปกป้อง เพื่อนแท้โดนหลอกหลวง เพื่อนจะดูแล ใครเขาติณนินทา เพื่อนจะแก้ให้ เพื่อนแท้ มิตรแท้ มิตรเทียม

คนเทียมมิตรปกกลอกเอาแต่ผลประโยชน์ นั้นมิตรเทียม

มิตรแท้นะ มิตรแท้พูดอะไรเจ็บใจทั้งนั้นแหละ พูดคิดอย่างไรเพื่อนซัดแล้ว มันก็ซัดอย่างนี้ “โอย! เพื่อนไม่ดีเลย” เพื่อนแท้ เพื่อนแท้เขาปกป้อง เราขาดสติ เขาจะคอยเตือนเรา เพื่อนนี้หายาก นั้นเพื่อนจากข้างนอก

เวลาเพื่อนจากข้างในนะ เวลาเรากิดขึ้นมา ความคิดมันมาจากไหน เวลาเราไม่ได้คิด เราสบายใจ เราไม่ได้คิด ความคิดมันอยู่ไหน เห็นไหม คบ

เวลามรรค สัมมาอาชีวะ สัมมาอาชีวะที่เราว่าเราเลี้ยงชีพชอบ เราทำคุณงามความดี เราเลี้ยงชีพชอบ นั่นเป็นมรรคของฆราวาส ฆราวาสธรรม เราต้องมีสัมมาอาชีวะ เราต้องมีอาชีพ เราต้องมีการกระทำ การกระทำนั้นเราทำในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม นี่สัมมาอาชีวะ ถ้าเราทำของเราด้วยความผิดพลาดด้วยความไม่ดี นั่นมิใช่อาชีวะ นี่อาชีวะเราเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง นี่ก็เลี้ยงธาตุ ๔

เวลาเรามีสติปัญญา ปัญญาอบรมสมาธิ ความคิดที่ไม่ดี ความคิดที่แผดเผา ความคิดอะไร นี่เลี้ยงชีพผิดแล้ว เพราะมันเสวยอารมณ์ จิตมันกินอารมณ์เป็นอาหาร มันได้เสวยเต็มปากเต็มคำแล้ว พอมันกินเต็มปากเต็มคำนะ แล้วเราก็กินพรวดๆ อยู่ นี่แล้วแก้ไม่ได้ แก้ไม่เป็น

สัมมาอาชีวะ คบมิตรเทียมมันจะปกกลอก มันจะทำให้เราเจ็บช้ำน้ำใจ แล้วมิตรแท้ล่ะ มิตรแท้ ปัญญาอบรมสมาธิ คิดแล้วคิดเล่า ความคิดอย่างนี้ไม่เคยคิดหรือ ก็คิดมาทุกครั้งทุกคราว คิดมาแล้วมันก็มีแต่คายพิษไว้ให้

หลวงตาท่านบอกว่า กิเลสมันจีรตหัวใจเรา แล้วมันก็ไปแล้ว มันไปแล้วนะ มันทิ้งไว้แต่ความเจ็บช้ำน้ำใจ มันทิ้งไว้แต่ความเจ็บปวด แล้วความเจ็บปวดนั้นเราว่า “ทำบุญก็ไม่ได้บุญ”

บุญมันส่วนบุญ บุญมันส่วนบุญ บุญมันทำให้เรามีอำนาจวาสนาบารมี แต่เราเกิดสติปัญญา มันเกิดมรรค นี่สัมมาอาชีวะเลี้ยงหัวใจชอบ ถ้าเลี้ยงหัวใจชอบ ถ้าเราเลี้ยงไม่เป็น เราเลี้ยงไม่ได้ เราไม่รู้ อาหารอะไรเป็นพิษหรือไม่เป็นพิษ ก็กำหนดพุทโธๆ พุทธานุสติ เราระลึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นึกถึงศาสดาของเรา พุทธะคือชื่อของท่าน

ถ้าเราทำอะไรไม่ได้หรือทำอะไรไม่เป็นอยู่ ให้ระลึกคำว่า “พุทโธ” คำบริกรรมพุทโธๆ ถ้ามันจะคิด เราก็เหนียวรั้งมันไว้เสีย เรามาอยู่กับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าดีกว่า เกะชายจีวรท่านไว้ พุทโธๆ เกะชายจีวรท่านไว้ ถ้ามันจะคิดให้คิดเรื่องแบบนี้ ไม่ให้คิดแต่เรื่องที่เอามาแผดเผาหัวใจ เห็นไหม นี่คำบริกรรม สอนอย่างนี้ นี่สัมมาอาชีวะ

แล้วพอมันมาพุทโธๆ จนมันละเอียดเข้าไป พอมันทรงตัวมันได้ เห็นไหม เรากินอาหารที่เป็นพิษเข้าไป มันจะให้ผลกับร่างกายเราเต็มที่ ถ้าเรากินอาหารที่เป็นประโยชน์กับร่างกายเราไป มันจะให้คุณค่าทางอาหารกับเรา พุทโธๆ ไป มันต้องรู้มันต้องเห็น มันเป็นปัจจัยตั้ง เป็นสันติภูมิจึง เวลาทำขึ้นไปเป็นความจริงมันเกิดขึ้นอย่างนี้ ถ้าเกิดขึ้นอย่างนี้มันพัฒนาขึ้นมาแล้ว นี่คบบรรพ “ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต”

เวลาจิตมันสงบเข้ามา สติธรรม สมาธิธรรม ปัญญาธรรม “ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต” แล้วเวลาจิตสงบแล้วฝึกหัดใช้ปัญญาขึ้นมามันเกิดภาวนามยปัญญา มันเกิดปัญญาขึ้นมา จะไม่มีใครพูดเลยว่า “เรามีปัญญา...” โอ้ปัญญาอย่างนี้ ปัญญาอย่างนี้มันเป็นสัจชาตญาณ มันเกิดจากสมอง มันเกิดจากกวางสวะ เกิดจากภพ เวลาจิตมันสงบแล้ว พอมันเกิดปัญญาขึ้นมา ปัญญาที่มันตำรอก ปัญญาที่มันคาย ปัญญาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ปัญญาอบรมสมาธิคือปัญญารอบรู้ในกองสังขาร สังขารคือความคิด ความปรุง ความแต่ง ถ้ามันรอบรู้ในความคิดของตัว เราจะให้ความคิดหลอกเราไหม เราจะให้ความคิดพาเราไปทุกข์ไหม เราจะทำให้สิ่งนี้มันลากเราไปไหม ถ้าเรารู้เท่าทัน ปัญญารอบรู้ในกองสังขาร รอบรู้ในความคิดของเราหมด

ความคิดมันจะแผดเผาเราได้ไหม ถ้ามันแผดเผาไม่ได้ แล้วมันเกิดมาจากไหนล่ะ? มันเกิดมาจากการฝึกฝน

เวลาศึกษาธรรมะมา ศึกษาว่ามันรู้หมด จบ ๕ ประโยคมาพูดธรรมะกัน เกียงสู้มันไม่ได้หรอก แต่มันก็ยังทำความผิดพลาดอยู่ มันเป็นเพราะอะไรล่ะ? นี่มันคือสัญญา เพราะสิ่งนั้นมันจำมา แต่ถ้าเรามีสติปัญญาขึ้นมา เกิดภาวนามยปัญญา ปัญญาที่เกิดจากการภาวนา ปัญญาที่เกิดจากเรา ปัญญาที่เกิดจากการรู้เท่า เห็นไหม

อย่าดูถูกความนิ่งอยู่ของพระอริยเจ้า ท่านรู้ถึงว่าถ้าความคิดมันกระทบแล้ว นั่นนะ เสวยอารมณ์มันกระทบแล้ว แล้วกระทบแล้วมีความรู้สึกกับใจแล้ว นี่สติเป็นอัตโนมัติ ทุกอย่างเป็นอัตโนมัติ เพราะอะไร เพราะมันมีคุณธรรม ให้อพวกเราไม่ใช่อัตโนมัติหรอก ให้อพวกเราไดโนเสาร์นอนจมอยู่นั่น เป็นฟอสซิล มันคงอยู่นั่นนะ มันไม่รู้สีกตัวมันเลย มันจะคิดอะไรมันก็เหยียบย่ำอยู่นั่นนะ

แต่ถ้ามันมีสติปัญญา พอมันคิด มันรู้แล้ว ถูกหรือผิด ถ้าถูกหรือผิด ถ้าพูดออกไปแล้วสะท้อนหรือไม่สะท้อน ถ้ามันเป็นคนที่เปี่ยมสัมมาทิฐิ จูติ ดูเวลาหลวงปู่มันท่านแก้ไขลูกศิษย์ ท่านแก้หลวงตา หลวงตาพยายามขึ้นไปให้ท่านโจกให้ท่านสับ มันยิ่งโจกยิ่งสับนะ มันยิ่งเหมือนทองคำ ไฟมันยิ่งหลอม มันยิ่งสะอาด มันยิ่งดี แล้วเราเป็นแร่ธาตุ เราก็อยากเข้าไปหาไฟไหม้ไหม ให้ไฟมันหลอม ดูความสะอาดบริสุทธิ์ นี่ครูบาอาจารย์ที่ท่านมีคุณธรรมท่านทำกันแบบนั้น เวลาเข้าไป ท่านโจกท่านสับๆ ท่านโจกท่านสับนั่นล่ะตะบะธรรม

แต่ให้อเราว่า “จับผิดอีกแล้ว อะไรๆ ก็จับผิด คนอื่นไม่ว่าเลย ว่าแต่เรา”

อ้าว! คนอื่นเขาไม่เข้ามาในเตาหลอม มันไม่มีประโยชน์ ให้อสิ่งที่มีประโยชน์ เราได้ประโยชน์ไหม ถ้าเราได้ประโยชน์ เห็นไหม การจี๋ชุมทรัพย์ๆ แต่เราไม่เข้าใจ เราไม่เข้าใจ ถ้าเราเข้าใจนะ เราจะแสวงหาครูบาอาจารย์แบบนั้น แล้วครูบาอาจารย์แบบนั้นก็หายาก

ผู้มีบุญมาเกิดนะ ถ้าผู้มีบุญมาเกิด สภาวะสังคมจะร่มเย็นเป็นสุขนะ ผู้มีบาปมาเกิดมันทำให้แตกแยก ทำลายทั้งนั้น เห็นไหม ผู้มีบุญมาเกิด ฝนฟ้าตกต้องตามฤดูกาล ชาวไร่ชาวนาทำมาหากินด้วยความอบอุ่น ด้วยความชื่นใจ เพราะอะไร เพราะมันไม่มีคนมาบีบบีบีสี่ไฟ มีแต่คนมาส่งเสริม แต่เวลาคนบาปมาเกิด ทุกข์ยากไปทั้งนั้นเลย

ฉะนั้น เราจะหาครูบาอาจารย์แบบนี้จะไปหาที่ไหน ฉะนั้น เราเกิดมาถึงพุทธกาล ศาสนาจะเจริญอีกหนหนึ่ง เจริญแล้วละ เจริญทางวิชาการก็เจริญมาแล้ว เจริญในทางปฏิบัติ เราก็จะปฏิบัติ

“ปฏิบัติเพื่ออะไร ทำไมต้องปฏิบัติด้วยละ”

ปฏิบัติก็เพื่อหัวใจเรานี้แหละ ปฏิบัติก็เพื่อความสุข เพื่อความเท่าทันความคิดของตัว ไฟในเรือนของเรา เราไม่เอาออก เรือนเราจะไม่สงบร่มเย็น ไฟในเรือนของเรา เราได้เอาไฟของเราออก เรามีแต่ความร่มเย็นในใจของเรา ปฏิบัติเพื่อไฉนนี่

“ทำไมต้องปฏิบัติ ทำไมต้องปฏิบัติ”

เพราะปฏิบัติมันเป็นปัจจัยตั้ง มันเป็นสันติภูมิจึงโก มันเป็นสมบัติของใจดวงนั้น เราทำบุญกุศลกันอยู่นี้บุญกุศลมันจะส่งนะ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ทำบุญกุศลมันก็เกิดไปตามแรงขับของบุญหมดแล้วมันก็จบ แต่ถ้าเป็นปัจจัยตั้ง มันเป็นอยู่กับหัวใจ อันนั้นละ อันนั้นเป็นสมบัติของเรา แล้วไปกับเราตลอด ไม่อนิจจัง ใจคือไม่เจริญแล้วเสื่อม ใจมันคงที่ของมัน

แต่ใจที่เจริญแล้วเสื่อมๆ อารมณ์ดีก็ เหม! ไปทำบุญก็เฮเลนนะ อารมณ์ไม่ดี ไม่ไป ไม่ไป... ไปเถอะ... ไม่ไป วันนี้ไม่พร้อม เห็นไหม มันอนิจจัง

แต่ถ้าเป็นของเราจะ จะทำบุญหรือไม่ทำบุญ มันจะพุทโธของมันอยู่ในหัวใจ มันสะอาดผ่องใสของมันอยู่อย่างนั้น สิ่งนี้ แล้วมันอยู่ไหนล่ะ? มันอยู่กลางหัวอกนี้ แต่เราไปมองกันข้างนอกใจ ของหายไปแล้วพยายามค้นหาแล้วไม่เจอ เหมือนเอาผ้าขาวม้าโปกหัวไว้ แล้ววิ่งหาผ้าขาวม้าไม่เจอ

นี่ก็เหมือนกัน ของอยู่กลางหัวใจ แต่เราตั้งใจของเรา ตั้งสติแล้วใช้ปัญญา ปัญญาที่พูดให้ฟัง เอามาไต่ตรอง ใคร่ครวญ สูดยอคนะ เวลาหลวงปู่มั่นท่านเทศน์ พอหลวงตาท่านฟังเทศน์หลวงปู่มั่นแล้วท่านเก็บคำพูดนั้นมาวิเคราะห์ แล้วท่านก็กลับไปถามหลวงปู่มั่นว่าท่านว่าอย่างนี้ถูกไหม

หลวงปู่มั่นว่า “เอ๊ะ! ยังมีคนเก็บไปคิดอีกหรือ”

แต่ความจริงท่านก็หวังตรงนี้แหละ หวังให้คนเก็บเอาไปคิด เอาไปต่อยอด สิ่งทีครูบาอาจารย์ท่านเทศน์ เราเอาไปต่อยอด การต่อยอดคือสมบัติของเรา เอาคำพูดที่ท่านพูด เอาคำที่เราสะกิดใจ แล้วกลับไปใคร่ครวญคำนั้น เอาคำนั้นตั้งเป็นโจทย์ แล้วใคร่ครวญด้วยปัญญาของเรา

ปัญญาที่มันแตกแขนงออกมานั้นละคือสมบัติของเรา แล้วสมบัติของเรา เราฝึกหัดอย่างนี้บ่อยๆ เข้า คนคนนั้นจะตั้งตัวขึ้นมาได้ คนคนนั้นจะเป็นคนที่มีปัญญา คนคนนั้นจะเอาตัวรอด

คนใคร่แต่ว่าย่นมาๆ รอแต่จะให้ครูบาอาจารย์มาสอนนะตายเปล่า แต่จริงๆ แล้วเราต้องฝึกฝนขึ้นมา แต่ก็อาศัยการฟัง อาศัยการฟัง อาศัยครูบาอาจารย์ จิตใจที่สูงกว่าถึงจิตใจที่ต่ำกว่าขึ้นมา ทอดเชือกให้ ทอดสายพานให้ ถึงจิตใจที่ต่ำกว่าขึ้นมา ถึงจิตใจที่ต่ำกว่าขึ้นมา มันจะเห็นคุณค่าตรงนั้น ใจ นี่ค่าของน้ำใจใจ

หลวงตาสอนว่า ไม่มีสิ่งใดสัมผัสธรรมะได้ ไม่มีสิ่งใดบรรจุธรรมะได้ เว้นไว้แต่หัวใจ กระดาษเขาพิมพ์หนังสือ เขาจะพิมพ์หนังสือประโลมโลกก็ได้ เขาพิมพ์หนังสือธรรมะก็ได้ ทำได้ทุกอย่าง อย่าง นั้นมันเป็นแค่กิริยา เป็นแค่คำสอน

แต่ถ้าความจริงๆ สิ่งที่จะสัมผัสธรรมะได้คือความรู้สึก คือหัวใจของเรา แล้วหัวใจก็อยู่ในร่างกายนี้ หัวใจมันเรียกร่องธรรมะ หัวใจต้องการความสุข หัวใจต้องการคุณงามความดี เราต้องการอยู่แล้ว แล้วใครต้องทำให้มันละ

เห็นไหม เลี้ยงชีพชอบ สัมมาอาชีพะ เลี้ยงชีพชอบ นิมรรค ทางอันเอก มัคโค ทางอันเอกที่เราจะแสวงหาเพื่อเลี้ยงหัวใจของเรา เอวัง